

Kommentar till Migrationsöverdomstolens domar 2009-01-28 rörande kravet på uppehållstillstånd före inresa (UM 1001, 1224 och 3053-08)

[Se dokument 20183 i Lifos]

Migrationsöverdomstolen hänvisar till lagförarbeten enligt följande:

Regering och riksdag har vid flera tillfällen strukit under att kravet på uppehållstillstånd före inresan är ett viktigt led i att upprätthålla en reglerad invandring. Vidare framhålls i utlänningslagens förarbeten att det är väsentligt att utlännningar som vistats illegalt i Sverige inte kommer i ett bättre läge än de som följer myndigheternas beslut och återvänder för att ansöka om tillstånd från hemlandet (prop. 1999/2000:43 s. 24 f., 56 och 58 f.). Riksdagen uttalade i samma lagstiftningsärende att det inte står klart att huvudregeln ska frångås och undantaget tillämpas i fall när en utlänning har eller väntar barn med en i Sverige bosatt person (bet. 1999/2000:SfU9 s. 25).

De flesta länder i vår omvärld har samma principiella krav på att uppehållstillstånd ska ha sökts och beviljats utanför ett lands territorium. Denna ståndpunkt framgår exempelvis av kapitel III artikel 5 punkt 3 i Rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening (familjeåterföreningsdirektivet) som är införlivat i svensk rätt (se prop. 2005/06:72).

Migrationsöverdomstolen uttalar i UM 1001-08 att sökanden, som i Sverige har sambo och ett litet barn som båda är svenska medborgare, vistats illegalt här under cirka ett år och fem månader samt att sökanden medvetet avhållit sig från att ansöka om uppehållstillstånd i Sverige till dess den för henne mest gynnsamma tidpunkten uppstod (dvs. när barnet var nyfött). Ett sådant flagrant missbruk av reglerna i utlänningslagen är en omständighet som väger tungt mot att bevilja undantag från huvudregeln om att uppehållstillstånd ska ha sökts och beviljats före inresan i landet. Efter att ha konstaterat att handläggningstiden för att utreda anknytningsärenden vid svenska honorärkonsulatet i Accra, Ghana, inte är anmärkningsvärt lång anser Migrationsöverdomstolen att det varken kan anses oskäligt eller stötande mot rättskänslan, även med hänsyn till barnets bästa, att kräva att sökanden återvänder till sitt hemland för att där inge ansökan om uppehållstillstånd. I den uppkomna situationen åligger det barnets föräldrar att ombesörja vad hänsynen till barnets bästa kräver.

I UM 1224-08 hänvisar Migrationsöverdomstolen till att det i utlänningslagens förarbeten anges att en ansökan om uppehållstillstånd som görs efter inresan till Sverige inte regelmässigt bör beviljas om det rör sig om en man som inte får resa ut ur sitt hemland igen innan han gjort värnplikten (prop. 1999/2000:43 s. 57). Migrationsöverdomstolen är av uppfattningen att en militärtjänstgöring med en längd av 18 månader inte i sig medför att det skulle vara oskäligt att sökanden reser till sitt hemland för